Ålands landskapsregering

Asiakirjan nimi	Kirjeen nro
LAUSUNTO	32 S3
Asian nro	Päiväys
ÅLR 2021/1672	1.3.2021

Viite
Kirjallista asiantuntijalausuntoa koskeva pyyntönne 24.2.2021

Yhteyshenkilö
Joel Bremius, +358 18 25 000 (vaihde)
Sähköposti: joel.bremius@regeringen.ax

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
FIN-00102 EDUSKUNTA

stv@riksdagen.fi

Asia

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta

Ahvenanmaan maakunnan hallitus sai 24.2.2021 eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalta asiantuntijalausuntopyynnön hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta (SSK 1227/2016).

Hallituksen esitys koskee sekä aloja, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan, että aloja, jotka sen mukaan kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 18 §:n 12 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat terveyden- ja sairaanhoitoa 27 §:n 24, 29 ja 30 kohdassa säädetyin poikkeuksin. Lain 27 §:n 30 kohdan mukaan ihmisten tarttuvien tautien torjunta kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat itsehallintolain 27 §:n 2 kohdan mukaan oikeus oleskella maassa, oikeus valita asuinpaikkansa ja oikeus liikkua paikkakunnalta toiselle sekä 27 §:n 4 kohdan mukaan suhteet ulkovaltoihin. Itsehallintolain 27 §:n 34 kohdan mukaan valtion turvallisuus ja Rajavartiolaitoksen toiminta kuuluvat valtakunnan toimivaltaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n 9 kohdan mukaan tehtävistä, jotka ihmisten ja kotieläinten tarttuvien tautien torjuntaa koskevan lainsäädännön mukaan kuuluvat valtakunnan viranomaiselle tai kunnille, huolehtii maakunnassa maakunnan hallitus tai muu maakuntalaissa määrätty viranomainen.

Maakunnan hallituksen käsityksen mukaan perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausunnossaan (PeVL 44/2020 vp) katsonut, että sosiaali- ja terveysministeriö on Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n 9 kohdassa tarkoitettu valtakunnan viranomainen, ja että tartuntatautilain mukaan sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvia tehtäviä Ahvenanmaalla siten

hoitaa maakunnan hallitus. Maakunnan hallitus toteaa selvyyden vuoksi, että itsehallintolain 30 §:n 9 kohdan mukaan maakunnan hallitus hoitaa Ahvenanmaalla myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle kuuluvat tehtävät.

Maakunnan hallituksen arvion mukaan lakiehdotuksella 16 §:ään ehdotettavat muutokset ovat tarpeellisia ja perusteltuja, ja ne selkeyttävät voimassa olevan säännöksen ja sen esitöiden epäselvyyksiä. Lakiehdotuksen 22 §:n osalta maakunnan hallitus katsoo, että lakitekstistä tulisi selkeämmin käydä ilmi, että kyseiset tiedot annetaan pyynnöstä. Nyt ehdotettu sanamuoto on muutoksista huolimatta tulkittavissa siten, että ilmoitusvelvollisuus olisi automaattinen.

Maaneuvos Veronica Thörnroos

Ministeri Annette Holmberg-Jansson

TIEDOKSI Itsehallintopoliittinen lautakunta
Ahvenanmaan asioista vastaava ministeri Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@eduskunta.fi
Valtioneuvoston kanslia, kirjaamo@vnk.fi
Heidi Kaila, Valtioneuvoston kanslia, heidi.kaila@vnk.fi
Kansanedustaja Mats Löfström, mats.lofstrom@eduskunta.fi
Janina Groop-Bondestam, oikeusministeriö, janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, sosiaali- ja terveysministeriö, viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, sosiaali- ja terveysministeriö, anne.kumpula@stm.fi

Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	32 S3
Ärendenr	Datum
ÅLR 2021/1672	1.3.2021

Hänvisning
Er begäran om skriftligt sakkunnigyttrande 24.2.2021

Kontaktperson
Joel Bremius, +358 18 25 000 (vxl)
E-post: joel.bremius@regeringen.ax

Social- och hälsovårdsutskottet
FIN-00102 RIKSDAGEN

stv@riksdagen.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar

Till Ålands landskapsregering ankom 24.2.2021 en begäran om sakkunnigyttrande från riksdagens social- och hälsoutskott om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016).

Regeringens proposition berör områden som hör till landskapets och till rikets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen (1991:71) för Åland. Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet för hälso- och sjukvård, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkterna. Enligt 27 § 30 punkten hör bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor till rikets lagstiftningsbehörighet.

Rikets lagstiftningsbehörighet omfattar enligt 27 § 2 punkten i självstyrelselagen rätten att vistas i landet, att välja boningsort och att färdas från en ort till en annan samt enligt 27 § 4 punkten förhållandet till utländska makter. Statens säkerhet och Gränsbevakningsväsendets verksamhet hör till rikets behörighet enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag.

Grundlagsutskottet har enligt landskapsregeringens uppfattning i ett tidigare utlåtande (GrUU 44/2020 rd) ansett att social- och hälsovårdsministeriet är en sådan riksmyndighet som avses i 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland och de uppgifter i lagen om smittsamma sjukdomar som ankommer på social- och hälsovårdsministeriet ska därmed

på Åland skötas av landskapsregeringen. Landskapsregeringen framför för tydlighetens skull att även de uppgifter som ankommer på Institutet för hälsa och välfärd på Åland ska skötas av landskapsregeringen enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland.

Landskapsregeringen bedömer att de ändringar som föreslås i 16 § i lagförslaget är nödvändiga och motiverade och klargör de otydligheter som föreligger i gällande bestämmelse och förarbetena till den. Vad gäller 22 § i lagförslaget anser landskapsregeringen att det bör framgå tydligare i lagtexten att det är på begäran uppgifterna i fråga ska ges. Föreslagen lydelse kan trots ändringarna tolkas som att det råder en automatisk anmälningsskyldighet.

Lantråd Veronica Thörnroos

Minister Annette Holmberg-Jansson

FÖR KÄNNEDOM Självstyrelsepolitiska nämnden
Ålandsminister Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@riksdagen.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi